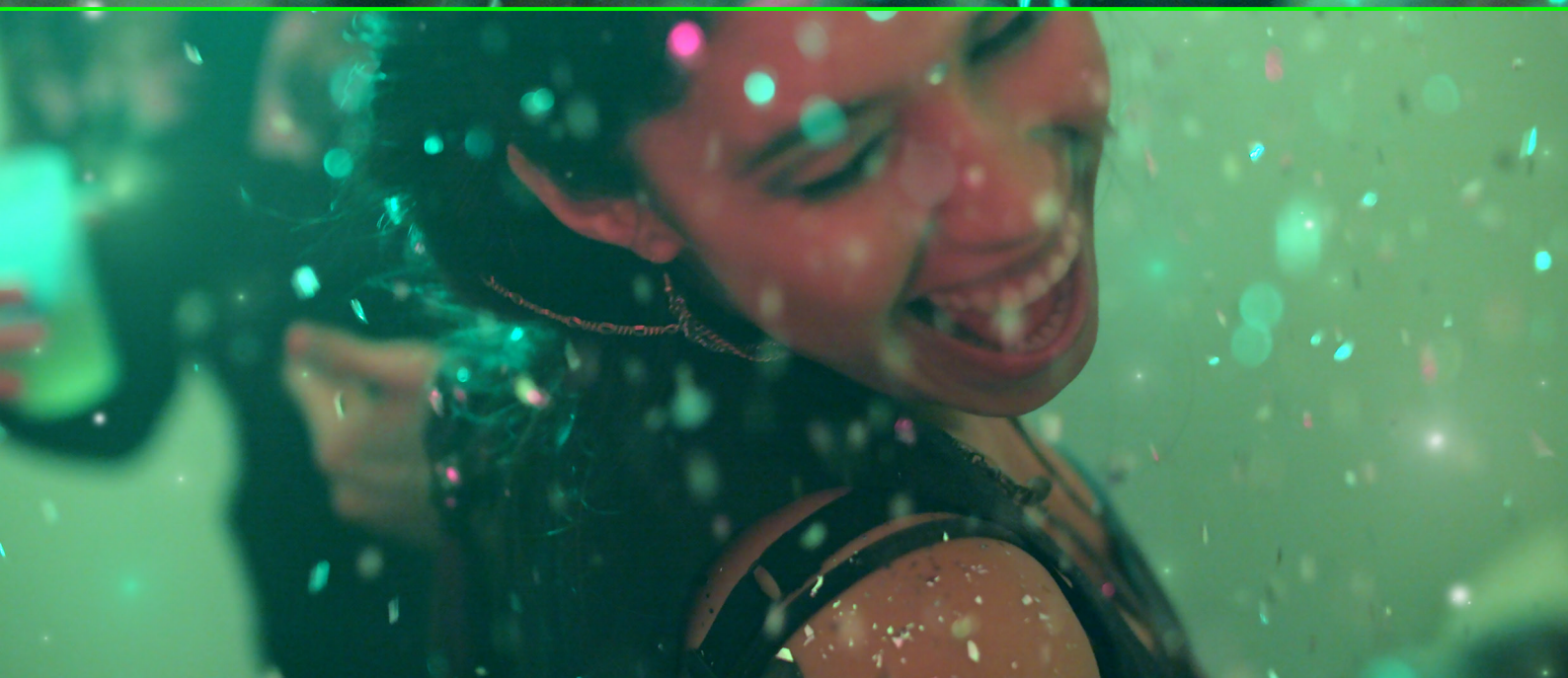

QUINA NIT

UN CURT DE SEXUS

GUIA PEDAGÒGICA

POSA EL FOCUS EN LES VIOLÈNCES

Un programa de:

SEX

Amb el suport de:

/Salut

Generalitat de Catalunya

GUIA PEDAGÒGICA

Posa el focus en les violències

- **Autoria**
Laura F. Daunas, Xavi Tallón, Aldana Menéndez
- **Edició**
ABD
- **Revisió**
SEXus
- **Disseny i maquetació**
Erika de la Espriella

Barcelona, 2020

Aquesta proposta sorgeix de la feina conjunta de totes les persones que formen part de l'equip de sexes. Aquest document està subjecte a una llicència d'ús Creative Commons cc-by-nc 4.0. Es permet qualsevol ús de l'obra sempre que no tingui una finalitat comercial.

1. INTRODUCCIÓ

La campanya **Quina Nit** sorgeix com a conseqüència de l'experiència de sexus en l'àmbit de l'educació i salut sexual, i de la feina dirigida a la població adolescent i jove. Així és com es detecta la necessitat de desenvolupar accions pròximes i de sensibilització sobre la prevenció de les violències masclistes que es produeixen en l'àmbit de les sexualitats. Al mateix temps, es pretén sensibilitzar sobre la diversitat sexual, afectiva i de gènere per a fer efectiu el dret a la igualtat i no-discriminació per aquestes raons.

A l'abordar la temàtica de les violències i desigualtats ho fem des d'una mirada interseccional, en la qual tenim en compte les diferents diversitats com l'origen cultural, la classe social, la diversitat de capacitats o orientacions i les relacions d'opressió, dominació i discriminació que es donen. La interseccionalitat és una perspectiva política, teòrica, metodològica i d'anàlisi generada des dels Feminismes Negres. Posar el focus en la importància de tenir en compte les diferents interseccionalitats que travessen a les persones o grups, que generen diferents situacions de privilegi o opressió depenent de les diferents interseccions que convergeixin.

Per això, ens sembla important visibilitzar i posar el focus en violències com el racisme, el capacitismo i abordar els diferents prejudicis que circulen en la societat, especialment en la població adolescent, sobre l'estètica, la classe social, l'origen cultural i les diferents corporalitats o capacitats.

La proposta pretén incidir en la desarticulació dels estereotips de gènere al voltant de les sexualitats i les masculinitats hegemòniques que són reproductores de violències. Així, la promoció de l'educació i la salut sexual des d'aquest enfocament actua com a factor protector de cara a situacions de violències masclistes, i/o facilita la detecció i abordatge. Es tracta d'accions de sensibilització i prevenció dirigides a la població jove a través de la visibilització de les desigualtats i les conductes violentes per tal de mostrar i prevenir la magnitud de el problema de les violències contra les dones i les identitats dissidents.

El fet d'abordar les sexualitats des d'un enfocament de drets i amb perspectiva de gènere, posa en rellevància com les desigualtats de gènere afecten la vivència i la construcció de les sexualitats dificultant la salut sexual i impedit gaudir dels drets sexuals i reproductius.

Quina Nit és una campanya de sensibilització que inclou materials gràfics, audiovisuals i la present guia pedagògica per tal d'abordar les violències masclistes que es produeixen en l'àmbit de les sexualitats, la cura del propi cos, les estratègies de prevenció, la comunicació i el consentiment, l'abordatge de el plaer i les diversitats. Tot això a partir dels propis interessos, codis i necessitats de la població adolescent i jove a fi d'aconseguir identificació i representació en el contingut proposat.

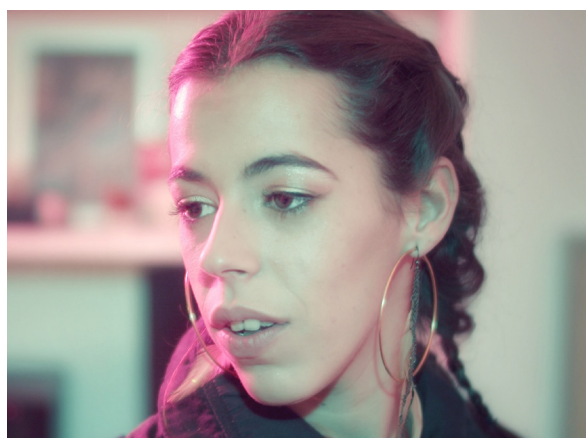
El missatge central de **Quina Nit** aborda la promoció de les sexualitats lliures de violències des d'una perspectiva de gènere i drets, així com la visibilització de situacions problemàtiques que afecten les dones i les persones LGTBI+. Es pretén posar al centre la interacció de diferents situacions de violències a fi de promoure la igualtat real d'oportunitats entre homes, dones i persones no binàries; alhora que detectar qualsevol tipus de discriminació per raó de preferència sexual, identitat i/o expressió de gènere.

Finalment, **Quina Nit** pretén mostrar un contingut que permeti a qualsevol persona empatitzar amb les situacions plantejades, no es tracta de transmetre un missatge culpabilitzador ni estigmatitzant cap a la persona agressora i/o agredida sino que la proposta és invitar a la reflexió. Els personatges transiten diferents situacions de violències, en alguns moments reproduïxen violències, en altres posen límits i en algunes situacions són focus de violències.

2. OBJECTIUS

- Dotar de continguts, eines i recursos a persones adultes que acompanyen a adolescents i joves en el procés de construcció de sexualitats lliures de violències.
- Identificar diferents tipus de violències que es donen entre persones adolescents i joves en espais d'oci en l'actualitat.

3. PÚBLIC OBJETIU

Població adolescent i jove d'entre 16 i 35 anys.

4. L'ABORDATGE DE LES VIOLÈNCIES

Les **violències masclistes** són violències estructurals que s'exerceixen en la societat derivades del sistema patriarcal i cisheteronormatiu en què vivim. Aquest sistema suposa la superioritat dels homes i les persones heterosexuales per sobre de la resta, de manera que les violències van dirigides principalment a dones i persones que no compleixen amb els mandats de gènere hegemònics.

Per tant, considerem de vital importància integrar tant la perspectiva de gènere com la de diversitat sexual, afectiva i de gènere per ampliar la concepció de les violències. Tant les violències contra les dones, com les violències LGBTIfòbiques, tenen la mateixa arrel. Aquesta articulació implica ampliar la conceptualització de les violències masclistes per incloure les violències LGBTIfòbiques sense deixar de banda les necessitats específiques de cadascuna d'elles acollint l'heterogeneïtat i les diferents realitats de les persones i grups sense invisibilitzar i jerarquitzar algunes formes de discriminació sobre altres. Com podria ser la invisibilització històrica de les lesbianes o les persones trans*.

Existeixen molts tipus i formes de violències masclistes. Algunes són més visibles que altres, totes són importants ja que tenen greus repercussions tant en el benestar físic, mental i relacional de les persones com a nivell social, reforçant i sustentant el sistema que les reproduceix. És important reconèixer les diferents interseccions del gènere amb l'edat, la classe social, l'origen cultural, les preferències i/o orientacions sexuals, les corporalitats i capacitats diverses. Totes aquestes interseccions produeixen diferents expressions de violències directes o indirectes en les diferents dimensions (física, social o simbòlica).

Entenem per LGBTIfòbies tot aquell sistema de discriminacions dirigit cap a les persones LGBTI+ o aquelles identificades com a tal. És a dir, no només afecta les persones LGBTI+, sinó que la poden rebre totes les persones que són socialment llegides, detectades, com LGBTI+ (Pichardo et al., 2015).

A nivell legal, hi ha algunes lleis que defineixen certs conceptes i en les que ens podem emparar, com aquelles que referencien les violències de gènere i masclistes, i altres lleis sobre les violències LGBTIfòbiques.

La violència de gènere i masclista

A nivell estatal la **Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere** que defineix la violència de gènere com:

Manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes per part de qui són o hagin estat els seus cònjuges o de qui estan o hagin estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, encara sense convivència (BOE, 2004, p. 10).

Aquesta llei redueix la violència de gènere únicament dins l'àmbit de la parella heterosexual i d'edat adulta, incloent les agressions a la llibertat sexual, però invisibilitzant moltes violències de gènere que es donen fora d'aquests àmbits com les violències sexuals, les violències cap a les treballadores sexuals o les violències en altres tipus de vincles

Pel que fa a la catalana, la **Llei 5/2008, de 24 d'abril, de el dret de les dones a eradicar la violència masclista**, defineix la violència masclista com:

La violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, intimidacions i coaccions, tingui com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

En ella també s'especifica les diferents formes de violència i els diferents àmbits on pot desenvolupar-se.

A continuació es detallen les diferents **formes de violència masclista**:

- **Violència física:** qualsevol acte o omissió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.
- **Violència psicològica:** tota conducta o omissió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment, mitjançant amenaces, humiliació, vexacions, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.
- **Violència sexual i abusos sexuals:** qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, mitjançant violència, intimidació, prevalença o manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.
- **Violència econòmica:** consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de les seves filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.
- **Altres formes** anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

La **violència masclista** es pot exercir de forma puntual, reiterada i en diversos àmbits que es detallen a continuació:

- Violència en l'àmbit de la parella
- Violència en l'àmbit familiar
- Violència en l'àmbit laboral
- Violència en l'àmbit social o comunitari

Les violències LGBTIfòbiques

A nivell estatal, l'**article 14 de la Constitució Espanyola (1978)** prohibeix la discriminació per qualsevol condició o circumstància, entre les quals s'inclou l'orientació sexual i identitat de gènere. També hi ha la llei 13/2005 que modifica el Codi Civil, permet el matrimoni igualitari i el dret d'adopció.

El 2007 es va aprovar la **lleï de la Identitat de gènere**, que permet a les persones fer un canvi de nom en el registre. Modificada i actualitzada el 12 d'agost de 2019, inclou a la infància. És una llei patologitzadora, tal com porta reivindicant l'activisme LGBTI+ i sobretot trans* els últims anys, ja que demana que hi hagi un diagnòstic de "Disfòria de gènere" o un tractament mèdic per poder registrar el canvi.

L'any 2017 es va iniciar el procés de tramitació d'una llei estatal de la Igualtat LGBTI+ que va quedar paralitzada.

A nivell autonòmic català, hi ha la llei contra les LGBTI+ fòbies, la **lleï catalana 11/2014, de 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia**.

Com hem vist, la llei catalana sobre violència masclista, amplia el marc conceptual més enllà de la parella heterosexual incloent altres àmbits i tipologies de violències de gènere que no recull la llei estatal. No és per atzar doncs que es canvi el terme violència de gènere pel terme violència masclista. Sent aquest últim un terme que permet ser més inclusiu obrint la mirada a la diversitat de tipologies de violències i els àmbits on es desenvolupen.

Tot i elles, encara són insuficients i cap de les dues lleis que hem exposat referents a la violència de gènere i masclista (marc legal estatal i català), inclou les violències masclistes que viu la comunitat LGBTI+.

En aquest sentit, comptem amb **La Directiva 2012/29/UE del Parlament Europeu i del consell de 25 d'octubre de 2012** per la qual s'estableixen normes mínimes sobre els drets, el suport i la protecció de les víctimes de delictes. Defineix la violència per motius de gènere com "la violència dirigida contra una persona a causa del seu sexe, identitat o expressió de gènere, o que afecti a persones d'un sexe en particular de manera desproporcionada". Malgrat aquesta obligació vinculant, tampoc els estats membres han desenvolupat legislació específica ni dedicat recursos per a les persones en situació de violències de gènere tenint en consideració les especificitats de les persones LGBTI+. Aquesta situació és problemàtica ja que els serveis d'atenció a les violències masclistes estan dirigits principalment a dones cisheterosexuals que han viscut violències per part d'homes cis en el marc de la parella heterosexual. La diversitat sexual no està integrada en els circuits de violència i, en conseqüència, les persones LGBTI+ es troben amb barreres per a acudir a aquests serveis o, quan es fa, no es rep una atenció adaptada a les pròpies necessitats.

A **Quina Nit**, volem posar el focus en les violències masclistes relacionades amb les sexualitats, articulant i tenint en consideració totes les diversitats que interseccionen.

Les violències sexuals

Entenem per **violències sexuals** qualsevol tipus d'acte que va en contra de la llibertat sexual de les persones. S'exerceixen de moltes formes i abasten diferents conductes, pràctiques i dinàmiques que tenen la seva base en el sistema cisheteropatriarcal. Es tracta d'actes de naturalesa sexual no consentida, inclosa l'exhibició, observació o imposició d'aquesta. Entenem per no consentida quan no hi ha consentiment entusiasta, actiu, desig o consens.

Considerem important posar el focus en les diferents expressions de violències ja que en molts casos, estan naturalitzades i no s'atenen. Això inclou per exemple certes situacions que exposem a les càpsules que componen el curtmiratge, com el no usar els pronoms amb què la persona s'identifica, la situació de bifòbia i racisme, el capacitisme o les ciberviolències com la difusió d'imatges de contingut sexual sense el consentiment de la persona que apareix en les imatges (Sexpreading). Tot això en un entorn de "col·legues" on moltes vegades hi ha una gran dificultat de detectar i/o resoldre aquestes violències. D'altra banda, ens ha semblat interessant mostrar certes situacions resoltes abans que esdevinguin violències, com la del consentiment actiu o entusiasta. Per poder treballar les violències, el primer pas és identificar-les.

5. QUINA NIT A CÀPSULES

El curtmiratge **Quina Nit** transcorre en un context de festa i està compost per 6 càpsules que pretenen facilitar l'abordatge de les violències de forma pedagògica. Cadascuna de les càpsules conté situacions de violències específiques.

A continuació, es proposa abordar cada càpsula a través de preguntes disparadores, també s'indiquen dinàmiques per tractar cadascuna d'elles. Es plantegen situacions per tal d'identificar els diferents tipus de violències, reflexionar sobre estratègies de prevenció i l'abordatge de les mateixes.

COMPANYES

POSA EL FOCUS EN ELS PREJUDICIS

CÀPSULA 1

COMPANYES

Posa el focus en...els prejudicis

Violències detectades:

- Violència simbòlica (llenguatge): Quan prejutgem o neguem la identitat a una persona estem exercint violència. No respectar el pronom d'una persona és negar-li la identitat, no reconèixer-la és adaptar la seva identitat al nostre patró personal. Si bé inicialment el Rubèn no entén els motius per a canviar el seu llenguatge i respectar a la Sara com una persona no binària, a partir de la conversa amb la Cris entén que és una qüestió de respecte.
- Violència simbòlica (prejudici): Quan donem per suposada l'orientació sexual o la identitat de gènere d'una persona sense haver-li preguntat o esperat que ens ho comunicui estem invisibilitzant identitats dissidents, així com preferències o vivències sexuals diverses. No sempre tot és el que sembla...

Preguntes disparadores

- ¿Quines actituds basades en prejudicis fem?
- ¿Què penses de les persones LGTBI+, migrants, capitalistes, catalanes, musulmanes? ¿Per què ho penses?
- ¿Una experiència personal és suficient per crear una teoria?
- ¿Les lesbianes no es depilen i tenen el pèl curt? ¿Els gais es depilen i tenen ploma?
- ¿Com treballem els propis prejudicis?
- ¿T'han prejutjat alguna vegada? ¿Has prejutjat alguna vegada?
- ¿Podries explicar les conseqüències negatives que tenen els prejudicis a l'hora de relacionar-nos amb altres persones?

Proposta de dinàmica

Per tal de treballar els propis prejudicis es reparteixen imatges de diferents persones desconegudes i es lliuren *pòsits*.

Totes les persones participants tenen boli i *pòsits*, la persona dinamitzadora fa preguntes sobre els personatges. La resta de persones han d'anar escrivint les respostes a *pòsits* i enganxant-les en la imatge que correspon.

A l'acabar totes les preguntes debat sobre les respostes que corresponen a cada imatge.

Comentar, desmentir i debatre els prejudicis dipositats en cada personatge.

Exemples de preguntes a escollir:

- ¿Quins estudis creus que té?
- ¿Quins treballs anteriors ha tingut?
- ¿Té filles?
- ¿On ha nascut?
- ¿Creus que consum alcohol o altres substàncies?
- ¿Creus que és heterosexual i/o monògama?
- ¿En quina edat ha transitat?

És important que l'activitat es desenvolupi en un entorn de respecte, sent conscients que són temes que travessen a cada persona d'una forma diferent.

¡PARA! QUAN VULGUIS

POSA EL FOCUS EN EL CONSENTIMENT

CÀPSULA 2

¡PARA! QUAN VULGUIS

Posa el focus en... el consentiment

Violències detectades:

- En aquesta càpsula no es detecta cap situació de violència sinó que es mostra una situació de **consentiment entusiasta**. Per a realitzar pràctiques sexuals, compartir la sexualitat i intimitat amb altres persones, totes les parts han de donar el seu consentiment. És important tenir en compte que donar consentiment va més enllà de dir "sí".

El consentiment entusiasta implica que totes les parts tinguin ganes de fer alguna cosa, que se sentin bé, que es trobin a gust i que realment totes siguin subjectes actives en la decisió. Parar, canviar d'opinió o decisió en algun moment de l'activitat sexual compartida no té perquè ser un drama, pot deixar de venir de gust i/o preferir fer una altra cosa.

Això és el que succeeix entre la Sara i l'Héctor, fan una gestió positiva en el moment de compartir la sexualitat. No hi ha una única manera d'acabar o començar les pràctiques sexuals, pot anar des de l'orgasme fins a l'humor, passant pel descans, el bany, o qualsevol altra activitat.

Preguntes disparadores

- ¿No és no? ¿Només si és sí?
- ¿Coneixem tant el nostre cos com per comunicar què ens agrada sexualment?
- ¿Saps què significa consentiment entusiasta? ¿Ho practiques?
- A través de l'expressió corporal, l'actitud, els gestos ¿podem saber si una persona se sent bé?
- Hi ha exemples de relacions sexuals consentides i satisfactòries, ¿les coneixes?

Proposta de dinàmica

Demaneu al grup que tingui un full de paper, un llapis i tres colors.

Primer hauran de dibuixar la seva pròpia silueta en el paper, també es pot facilitar dibuixos de siluetes ja preparades. El dibuix ha de representar el cos per davant i una altra per darrere (dues siluetes).

Després s'han de pintar les parts de el cos segons les següents indicacions:

- Amb el primer color pintarem les parts del cos que donem permís per tocar a les persones desconegudes, per exemple quan viatja amb metro o quan li presenten a algú.
- Amb el segon color pintarem les parts del cos que persones amigues i familiars poden tocar, només les parts que donem el nostre consentiment perquè ens toquin. Per exemple, si t'agrada o no que et toquin els cabells, que et abracin, si fas esports de contacte.
- Amb el tercer color pintarem les parts de el cos que només nosaltres mateixes o algú de molta confiança ens pot tocar.

A l'acabar demanarem al grup que qui vulgui pot compartir el seu dibuix i explicar les parts que ha pintat de cada color.

Després convidem a la reflexió sobre la diversitat de siluetes dibuixades i que, per tant, no podem pressuposar el que li agrada o no a una persona a nivell de contacte físic o sexual. L'única forma de saber-ho és a través de la comunicació.

JO TAMBÉ VULL

I PUC

POSA EL FOCUS EN EL DESIG

CÀPSULA 3

JO TAMBÉ VULL I PUC

Posa el focus en...el disig

Violències detectades:

- **Capacitisme:** És una forma de discriminació o prejudici social cap a les persones amb diversitat funcional i capacitats diverses. El capacitisme valora a les persones per les capacitats físiques i mentals que tenen, en comptes d'apreciar i admirar la diversitat de capacitats que totes tenim.

En aquesta càpsula és possible observar com s'invisibilitza, infantilitza i estigmatitza a la Rosa pel fet de ser una persona amb diversitat funcional. Al mateix temps, és important tenir en compte que el capacitisme forma part d'un sistema d'opressió, no és només una pràctica discriminatòria individual. Com planteja Geertrui Cazaux "les persones que fan servir cadires de rodes són discapacitades perquè la societat segueix construint escales". Hi ha moltes diversitats que ens travessen com són el gènere, la cultura, l'orientació sexual ... i la diversitat funcional és una més.

Preguntes disparadores

- ¿Tenim en compte l'accessibilitat dels espais on realitzem activitats d'oci? ¿Què comporta no tenir-ho en compte?
- ¿Que un espai sigui accessible vol dir només que no tingui barreres arquitectòniques?
- ¿Amb quantes persones amb diversitat funcional ens relacionem en espais d'oci?
- ¿Les persones amb diversitat funcional tenen drets sexuals?
- ¿Què prejudicis has dipositat en veure la persona amb diversitat funcional que apareix a la càpsula?
- ¿Estan dins dels cànons de bellesa? ¿Són persones sexualment desitjables i desitjoses?

Proposta de dinàmica

Es proposa el visionat del documental "Yes we fuck" (A. Centeno, 2015) que aborda la sexualitat de les persones amb diversitat funcional.

Posteriorment, es proposa el desenvolupament d'un videofòrum per promoure el debat i convidar a la reflexió. [Disponible aquí.](#)

Per dinamitzar l'activitat es poden llançar algunes preguntes:

- ¿Què és el que més t'ha cridat l'atenció del documental?
- ¿Has sentit incomoditat en algún moment? Per què?
- ¿Havies pensat alguna vegada en les necessitats sexuals i afectives de les persones amb diversitat funcional?
- ¿Si parlem de diversitat funcional i sexualitat, què creus que és el més problemàtic per gestionar els plaers?

LA TEORIA ME LA SÉ

POSA EL FOCUS EN LES CIBERVIOLENCIES

CÀPSULA 4

LA TEORIA ME LA SÉ

Posa el focus en... les ciberviolències

Violències detectades:

- Sexpreading: implica la difusió d'imatges o vídeos de contingut sexual sense el consentiment de la persona gravada. Gerard ensenya a la Cris contingut a través del seu telèfon mòbil sense el consentiment de l'altra persona.
- Control personal: suposa sol·licitar ubicació, disponibilitat, enviar/rebre missatges i/o crides repetitives. Aquesta situació es visibilitza quan el Raül rep de manera constant i persecutòria diferents missatges en el seu telèfon mòbil.

Preguntes disparadores

- ¿Alguna vegada has compartit imatges de contingut sexual sense el consentiment explícit de totes les persones que hi participen?
- ¿Saps diferenciar sexting i sexpreading?
- ¿Què és la sextorsió o pornovenjança? ¿Saps que estan castigades per la llei de protecció de dades entre d'altres?
- ¿Què penses de les pàgines pornogràfiques gratuïtes? ¿Els actors i actrius no solen cobrar res per posar els seus vídeos gratuïts en aquestes pàgines. Creus que actors i actrius donen el seu consentiment per compartir els seus vídeos de forma gratuïta sent aquest el seu treball?
- ¿Si alguna persona ens insisteix en una cosa de forma online a través del mòbil, què podem fer per aturar la situació?

Proposta de dinàmica

Invitem al grup a fer dues llistes, "així sí/així no". A cada llista es proposa escriure de forma col·lectiva quins usos donar-li a les xarxes socials i a les aplicacions de telefonia mòbil, com el WhatsApp.

¿I QUÈ ÉS SER

NOMRAL?

POSA EL FOCUS EN EL LLENGUATGE

CÀPSULA 5

¿I QUÈ ÉS SER NORMAL?

Posa el focus en... el llenguatge

Violències detectades:

- Violència en el llenguatge: en comunicar-nos podem exercir violència. Les paraules creen estereotips, etiquetes, reproduïen discriminacions. El llenguatge no només està compost per les paraules que utilitzem, sinó també el to que tenim, el temps que intervenim en les converses, si respectem els torns de paraula, si ens preocupem pel que sent l'altra persona.

Resulta fonamental detectar i eliminar l'ús d'estereotips que suposin relacions de subordinació-dominació i/o inferioritat-dependència. La feminització dels gais, la masculinització de les lesbianes i la ridiculització de les persones trans+ resulta discriminatòria quan s'executa fora del context en què les persones ho diuen de si mateixes o d'altres. En aquesta càpsula queda clar que sense el permís o l'acceptació de la mateixa persona estem parlant de violències. Aquesta situació s'observa quan l'Edu li diu "maricón" al Gerard. També es posa de manifest la generalitzada confusió que existeix entre l'expressió de gènere i la preferència sexual quan es parla de la Cris com lesbiana davant de tot el grup.

Preguntes disparadores

- ¿Preguntes i respectes els pronoms de les persones que vas coneixent i/o del teu entorn?
- ¿Per què costa canviar el pronom quan una persona del nostre voltant transita? ¿Quina és la millor forma per afrontar aquesta situació?
- ¿Quina és la diferència entre expressió de gènere i preferència sexual?
- ¿Ens comuniquem amb violència?
- ¿Què és l'assertivitat?
- Hi ha diferents estils comunicatius segons lingüistes com Debora Tannen, el reppor talk o rapport talk, ¿els coneixes?

Proposta de dinàmica

¿Coneixes el codi autoregulator per informar sobre la violència de gènere o sexual assumit pel diari "Público"? A continuació et mostrem i et convidem a que busquis qualsevol notícia d'algun mitjà de comunicació digital i valors si ho compleix i si cal afegir/modificar algun requisit.

1. Farem servir els termes "violència de gènere", "violència masclista", "violència sexista" i "violència masculina contra les dones", per aquest ordre. Rebutgem les expressions "violència domèstica", "violència de parella" i "violència familiar" (*).
2. La violència de gènere no és un succés, sinó un problema social. Per això, no li donarem aquest tractament. No publicarem fotos ni detalls morboso.
3. Mai identificarem a les víctimes ni inclourem informació que pugui perjudicar-se a elles o al seu entorn.
4. Respectarem sempre la presumpció d'innocència dels agressors. Un cop hi hagi sentència condemnatòria, els identificarem degudament, destacarem el càstig i intentarem incloure-ho en els titulars.
5. Mai buscarem justificacions o "motius" (alcohol, drogues, discussions ...). La causa de la violència de gènere és el control i el domini que determinats homes exerceixen contra les seves companyes.
6. Evitarem les opinions de veïns o familiars que no hagin estat testimonis directes dels fets. En qualsevol cas, mai recollirem opinions positives sobre l'agressor o la parella.
7. Intentarem oferir opinions de persones expertes en la matèria. Prioritzarem les fonts policials i d'investigació. No s'informarà amb precipitació.
8. Només inclourem testimonis de víctimes de maltractaments quan no es trobin en situació d'emergència o sota qualsevol tipus de pressió.
9. Denunciarem també l'anomenada violència continuada (agressions, maltractament psicològic, encara que no tingui resultat de mort).
10. Sempre inclourem a la notícia el telèfon gratuït d'ajuda a les víctimes (016) i qualsevol altra informació que els pugui ser útil.

¡JA PROU!

POSA EL FOCUS EN EXERCIR VIOLÈNCIES

CÀPSULA 6

¡JA PROU!

Posa el focus en..... exercir violències!

Violències detectades:

En aquesta càpsula es pot observar una situació en la qual es donen diferents violències de manera simultània. Tal com diu el Rubèn, els comentaris de l'Edu sobre la Katt són racistes i masclistes perquè la cosifica, l'exotitza pel seu origen cultural i l'hipersexualitza per la seva manera de ballar. La cosificació és una forma de violència masclista molt present en la vida quotidiana en la nostra societat. També és possible observar una altra situació de violència que en Rubèn no identifica: la bifòbia. S'entén per bifòbia qualsevol violència exercida sobre les persones bisexuels pel mer fet de ser-ho. La base més fèrria és la invisibilització: no reconèixer la bisexualitat com una cosa real. També són bifòbia els mites i estigmes estesos sobre les persones bisexuels que alhora alimenten altres formes de violències bifòbiques. Alguns d'aquests mites són: les persones bisexuels són promíscues, les persones bisexuels estan confoses o no saben el que volen, la bisexualitat és una fase o la bisexualitat no existeix. (Elisa Coll, 2021).

Totes les persones podem haver exercit violències en algun moment passat de la nostra vida, per no haver tingut la informació suficient, per no haver conegut altres realitats, per no comunicar-nos o preguntar, per no haver utilitzat un consentiment entusiasta. És imprescindible que per a respectar a les persones no exercim violències, i per a això cal fer un treball personal continu, de la nostra forma de comunicar, de relacionar-nos, d'estimar i de compartir. Tenir una comunicació assertiva, ser conseqüents dels nostres actes i autoconocernos permeten obrir processos de deconstrucció.

Preguntes disparadores

- ¿Quines violències has exercit al llarg de la teva vida? ¿Per què creus que s'exerceixen?
- ¿Podries haver gestionat el conflicte d'una forma diferent i sense utilitzar la violència?
- ¿Creus en la violència com a forma de resoldre conflictes interpersonals?
- ¿L'autodefensa feminista és violència? ¿Què és l'autodefensa feminista?
- ¿Què podem fer de manera personal/col·lectiva per acabar amb les violències sexuals?
- Sabent que l'única manera de sortir de situacions de violència és tenint una xarxa de persones al nostre voltant, ¿com ens organitzem perquè cap es quedi aïllada?

Proposta de dinàmica

El termòmetre de la violència. Si realitzes algun dels actes descrits en l'exercici pots estar exercint violència, busca ajuda!

TERMÒMETRE DE LA VIOLÈNCIA

Primeres senyals d'alerta

- Et sembla que s'arregla per provocar que altres homes la mirin
- Creus que t'enganya a tota hora i que si estigués sempre amb tu això no passaria
- Sents que no pots viure sense ella
- Sents que si et deixés no podries controlar-te

Per estar més alerta

- T'enfades quan no t'agafa el telèfon
- Et posa nerviós no saber amb qui està i què fa
- Vols controlar si parla amb algun noi i, si ho fa, et poses gelós
- Perds el control i et donen ganes de pegar, encara que finalment no ho facis
- Tens ganes de cridar perquè entengui millor com et fa sentir
- Creus que tot anirà millor si fes el que tu necessites

És molt preocupant

- La pegues, encara que després et penedeixis
- Sempre trobes un motiu per justificar els teus enuigs
- Creus que és ella qui provoca les situacions de tensió i les baralles
- Penses que el millor ve després d'una baralla, quan feu les paus i la recompenses amb regals
- Si ella vol deixar la relació, l'amenaça perquè no ho faci
- Et deixa i la busques desesperadament fins trobar-la, encara que estigui en una altra ciutat

6. REFERÈNCIES

- Consentzine. La paraula més sexi es...

[Disponible aquí](#)

- Vídeo Oh My Goig. Las violències masclistes.

[Disponible aquí](#)

- Fanzine: em fa mal una dona a tot el cos.

[Disponible aquí](#)

- Guia per a professionals davant noies adolescents que pateixen violència de gènere de l'IAM.

[Disponible aquí](#)

- Guia per a mares i pares amb filles adolescents que pateixen violència de gènere.

[Disponible aquí](#)

- Guies i audioguies adaptades sobre la violència masclista i la violència sexual.

[Disponible aquí](#)

- Guia la ciberviolència cap a les adolescents a les xarxes socials.

[Disponible aquí](#)

- Dossier Si em vol em donarà el seu password. Eines per treballar les violències de gènere 2.0 amb secundària.

[Disponible aquí](#)

- Guia Ampliar la mirada sobre els Violències de gènere. Cap a un model d'atenció a les persones LGTBI.

[Disponible aquí](#)

- Pichardo, J., De Stéfano, M., Faure, J., Saénz, M. I Williams, J. (2015). Abraçar la diversitat: propostes per a una educació lliure d'assetjament homofòbic i transfòbic. Madrid: Ministeri d'Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.

[Disponible aquí](#)

- Llibre "Stop Gordofobia" i "10 gritos contra la gordofobia". Magda Piñeyro.

- Elisa Coll (2021). Resistència bisexual. Editorial Melusina.

7. RECURSOS

[Servei d'Atenció, Recuperació i Acollida \(SARA\)](#)

[Programa d'atenció a homes \(SAH\)](#)

[Programa d'atenció a joves \(SAH Joves\)](#)

[Punts d'informació i Atenció a les dones \(PIAD\)](#)

[Observatori contra l'homofòbia \(OCH\)](#)

[Observatori dels drets sexuals i reproductius](#)

[Centre LGTBI de BCN](#)

[BCNAntimasclista](#)

[Guia de llenguatge no sexista Ajuntament de Barcelona](#)

[Atenció a les dones cis i trans treballadores sexuals](#)

[Unitat municipal contra el tràfic d'éssers humans \(UTEH\)](#)

[Àmbit dona](#)

[AADAS Associació d'assistència a dones agredides sexualment](#)

Un programa de:

En col·laboració amb:

Amb el suport de:

Activitat finançada amb càrrec als crèdits rebuts de l'Ministeri d'Igualtat (Secretaria d'Estat d'Igualtat i contra la Violència de Gènere).
